

Foto: Øystein Paulsen

Status og råd

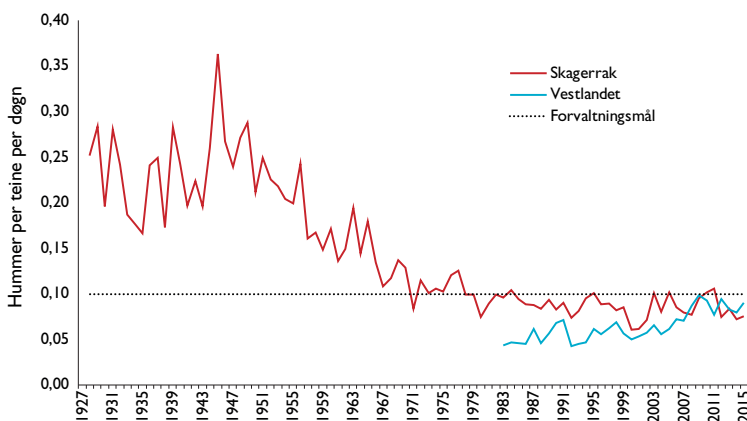
Overvåking av hummerbestanden baserer seg på innsamling av fangstdata fra 50–80 hummerfiskere fra Hvaler til Møre. Deler av dataserien er unik ved at den kan føres tilbake til 1928. Fiskerne oppgir hvor mange hummer de får per teinedøgn i forbindelse med det årlige hummerfisket. I tillegg er det en egen rapporteringsordning for fritidsfiskere og et fiskeriuavhengig forskningsfiske knyttet til spesielle bevaringsområder for arten. Videre foretar Havforskningsinstituttet detaljerte individmålinger av fangstene fra enkeltfiskere i utvalgte kystavsnitt.

Langs norskekysten er hummerbestanden kraftig redusert sammenlignet med perioden 1928–1960. I 2008 ble det innført nye bestemmelser for hummerfiske med et forvaltningsmål på 0,1 hummer per teinedøgn. I årene etter dette var det en positiv utvikling i bestanden. De senere år har fangstraten igjen hatt en negativ utvikling. Fangstraten i Skagerrak var i 2016 den laveste som er målt siden forvaltningsmålet ble satt i 2008.

Hummerbestanden kan karakteriseres som overbeskattet. Havforskningsinstituttet anbefaler nye tiltak for å bygge opp bestanden, deriblant maksimale, flere fredningsområder og påmelding til fisket for både fritids- og yrkesfiskere. Sistnevnte er nødvendig for å få oversikt over det totale beskatningstrykket (innsats og fangst) i hummerfisket.

Fiskeri

I alle undersøkte områder (Rogaland til Østfold) domineres innsats og fangst av fritidsfiskere. I Skagerrak står fritidsfisket for 70–80 % av fangsten og det er tegn til at andelen øker for hvert år. Det er også indikasjoner på at totalt fisketrykk øker. Det økte fritidsfisket medfører store utfordringer for forskningsrådgivning og forvaltning, da Norge ikke henter inn fangststatistikk i fritidsfisket. Årlig tapes mellom 5–10 % av alle teiner under hummerfisket. Dette kan medføre en skjult dødelighet (spøkelsesfiske) på både skalldyr og fisk. Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet kartlegger nå omfanget av spøkelsesfisket i samarbeid med blant annet Norges Dykkeforbund.

Fangst per teinedøgn for Skagerrak (fra 1928) og Vestlandet (fra 1983). Det er ikke tatt høyde for teknologisk utvikling, hvilket overestimerer bestanden i slutten av perioden. Catch per trap days for Skagerrak (from 1928) and the West coast (from 1983).

Kontaktpersoner: Alf Ring Kleiven | alf.ring.kleiven@imr.no og Lene Christensen

Hummer – *Homarus gammarus* – Lobster

Utbredelses-, gyte- og beiteområde:

Tilknytning til steinbunn, helst hvor de kan lage/finne huler med flere innganger. Vanligst fra 5–50 meters dyp. Langs kysten fra svenskegrensen til Trøndelag og sporadisk i Nordland, for eksempel Tysfjord.

Alder ved kjønnsmodning: 5–13 år.

Størrelse ved kjønnsmodning: 76–85 mm ryggskjold (22–25 cm total lengde). Minst ved Hvaler, gradvis større mot vest og nord.

Maksimal alder og størrelse: Hanner 40 år, hunner 70 år (britisk studie). Største eksemplar fanget veide 9,3 kg (1931 i Wales). Hummer over 40 cm fanges sjelden i Skagerrak.

Biologi: Spiser andre krepsdyr, snegler, flerbørstemark, skjell og fiskeåtsler, men kan også ta fisk. Hunnen bærer befruktede egg (utrogn) under halen i 9–11 md før eggene klekkes. Larven har fire pelagiske stadier (sommerhalvåret). I de to siste stadiene er larvene dyktige svømmere. De bunnslår ved ca. 3–4 cm total lengde. Yngel under 7 cm er aldri påvist i utbredelsesområdet.

Nøkkel tall:

OFFISIELT LANDET FANGST AV HUMMER I 2016:

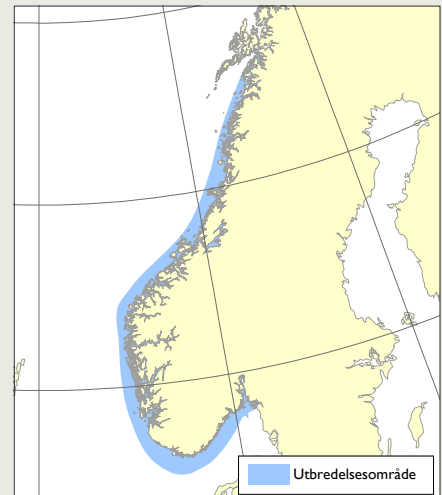
54 tonn (i 2015: 46 tonn)

VERDI AV LOVLIG OMSATT HUMMER I 2016: 11,6

millioner kroner

Kilde: Fiskeridirektoratet

TOTAL FANGST: Ukjent

Fakta om bestanden:

Hummerens naturlige utbredelsesområde er fra Middelhavet til Polarsirkelen. I norske farvann er hummeren tallrik fra svenskegrensen til Trøndelag, men finnes mer sporadisk i Nordland.

Hummeren lever vanligvis på hardbunn fra 5 til 50 meters dyp. Om natten foretar den vandring på opptil 1 km, men vender tilbake til faste dagleier. I sommerhalvåret foretar den næringsøk opp på grunt vann, mens den om vinteren trekker til dypere vann og er lite aktiv.

Hummer er en stedbunden art med hjemmeområder av begrenset størrelse (10–50 000 m²). Bevaringsområder for hummer i Skagerrak har vist god effekt på bestanden innenfor områdene.